

TPA 70 (TPA 70/25)

A kiállításunkon látható példány

A Központi Fizikai Kutatóintézetben (KFKI) fejlesztett, magyar miniszámítógép. A TPA 70 a magyar informatikai ipar büszkesége, korszerűsége és megbízhatósága alapján is.

Először (1970-72) öt laborpéldányt készítettek el TPA 70 néven azzal a céllal, hogy egy korszerű, 16 bites szóhosszúságú miniszámítógépet hozzanak létre. A prototípusok továbbfejlesztése után elkészült, véglegesnek tekinthető TPA-70/25 számítógépből (fejlesztés: 1972-75) a maga idejében mintegy 70-80 darab készült, melyet Magyarország mellett a Német Demokratikus Köztársaságban, Csehszlovákiában és Lengyelországban is használtak.

A TPA 70 és TPA 70/25 számítógép - eltérően a Tárolt Programú Analizátor család a DEC cég PDP-sorozatát mintának vevő típusaitól - teljesen saját fejlesztésű konstrukció volt. A gyártásba került gép hardverének fejlesztését Bogdány János vezette, a központi egységet Reé Örs és Lőrincze Géza tervezte. A TPA 70/25 számítógép alapprogram rendszere Ivanyos Lajosné és Lőcs Gyula vezetésével készült.

A számítógéphez lyukszalagos, diszkes és real-time operációs rendszer (Minor) is készült, valamint többféle BASIC és Fortran fordítóprogram volt elérhető hozzá.

Lukács János adatai szerint a számítógépből az amerikai CDC cég is vásárolt két példányt, s később terminál-emuláció céljára további százat szándékozott vásárolni, csereüzlet keretében (Magyarországnak nagygépeket kívántak eladni), amely meghiúsult. A TPA 70/25 számítógép hálózati kapcsológépként is működött (SZTAKI

alkalmazás révén), többek között az IIASA intézetben, Ausztriában használták fel ilyen célra egy TPA 70/25-öt, tíz éven keresztül, napi 24 órás üzemben.

A KFKI 1977-ben a VILATI-nak adta át a gép gyártási jogát, ahol Ladányi Gyula vezetésével további fejlesztésekkel gazdagították (félvezető memória, tárolókiterjesztés). A kiállításunkon megtekinthető példány rack szekrénybe van építve, az egységeken megfigyelhető a VILATI felirat.

Érdekesség, hogy a TPA 70/25 számítógéphez számos hardver- és szoftverfejlesztés készült az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetében is, a gépet használták a GD-71 és GD-80 grafikus kijelzőkkel is. Hazánk első grafikus kijelzője, a GD-71 a kiállításon is megtekinthető.

Bogdány János látogatása
kiállításunkban, 2016.

A képen: a TPA 70 és a GD 71 kiállításunkban, a korai félvezetős számítógépek között

Források:

Képes Gábor - Álló Géza: A jövő múltja, Neumanntól az internetig, NJSZT, Budapest, 2013., p92-95.

Lukács József: A lyukszalagtól az informatikáig, TPA történet, KFKI Számítástechnikai Rt. - Magyar Tudománytörténeti Intézet, Budapest, 2003., p41-44., p113-115.

Varga Ákos Endre: KFKI TPA 70

Informatika Történeti Kiállítás

Szeged, Kálvária Sgt. 23

Tel.: 62-563-487

E-mail: itmuseum@agoraszeged.hu

Adatkezelési tájékoztató

Impresszum

